

27.08.2025

contact

Secretariaat Cultuursmakers vzw
Tel. 03 502 95 85
info@cultuursmakers.be

Open brief Cultuursmakers vzw – oproep tot behoud van cultuureducatie en toegang tot cultuur via Cultuursmakers

Geachte commissie, beleidsmakers en sympathisanten

Met deze open brief willen wij als **Cultuursmakers** onze diepe bezorgdheid uitspreken over de negatieve beoordeling van het subsidiedossier 2026-2030 en de gevolgen hiervan voor de organisatie, haar vrijwilligers, deelnemers en onze samenleving. Wij roepen op tot het **behouden van onze erkenning als sociaal-culturele organisatie** en het toekennen van een **minimumbedrag aan subsidies** zodat wij onze maatschappelijke en culturele opdracht kunnen blijven vervullen. Want wat wij doen is maatschappelijk steeds relevanter: we zorgen dat mensen zich laagdrempelig kunnen engageren, dat ze elkaar kunnen leren kennen en zo versterken we mee de democratie. Elke dag proeven duizenden mensen van cultuur in Vlaanderen dankzij onze vrijwilligers.

Cultuursmakers vraagt ondersteuning voor haar transitie

Cultuursmakers worstelt, net als heel wat andere verenigingen, met het omzetten van haar werking naar het nieuwe decreet sociaal-cultureel werk. Toch zien we de meerwaarde van dit decreet en blijven we timmeren aan de weg voor meer sociaal-culturele participatie. De afgelopen jaren hebben wij intensief gewerkt aan een diepgaande transformatie van onze organisatie. In het remediëringstraject en het parallel opstellen van ons beleidsplan hebben wij moeilijke maar noodzakelijke keuzes gemaakt. Niet alleen organisatorisch, maar ook cultureel hebben wij onszelf uitgedaagd. Dit vergde een verschuiving in mindset bij zowel ons nationaal team, ons bestuur als bij onze vrijwilligers.

We hebben lessen getrokken uit de visitatie, het remediëringsrapport en de adviezen die we ontvingen. In juli zijn we gestart met de uitrol van een heel nieuw registratiesysteem. De plannen liggen klaar.

In 2025 werkten we door aan de interne veranderingen die nodig zijn om maatschappelijk een impactvollere rol te spelen: een nieuw organogram, de aanwerving van een nieuwe directeur binnen die nieuwe structuur. In juli zijn we gestart met de uitrol van een hedendaags

registratiesysteem. We bereiden dit najaar een aangepast beleidsplan voor op basis van de aanbevelingen: met meer focus, scherpe indicatoren en nog meer sociale participatie. In oktober organiseren we een congres waarbij we onze achterban raadplegen en de transitie waarin we zitten verder uitrollen naar onze groepen en werken met pilootafdelingen rond onze vooropgestelde projecten.

Het veranderingstraject is gestart en het zou erg jammer zijn dat dit zou stilvallen en net daarom vragen we meer tijd en ondersteuning om de gevraagde transitie uit te rollen:

- We willen heel graag rekening houden met de opmerkingen van de remediëring en de beoordelingscommissie. Dit was echter niet evident bij het schrijven van het beleidsplan, aangezien de aanbevelingen van de remediëring toen nog niet gekend waren en we een deel van de feedback nog niet kenden of de verbeterpunten nog niet afgerond waren. We vragen dus meer tijd om te tonen dat we deze opmerkingen ter harte nemen en om deze in te voeren. We zijn ervan overtuigd in 2028 al fundamentele, aantoonbare veranderingen te kunnen presenteren.
- Cultuursmakers is een grote organisatie met een stevige achterban van vrijwilligers en deelnemers. Er wordt betrokkenheid van deze stakeholders gevraagd en dat vinden we helemaal terecht. Dit participatieproces vraagt echter tijd en (her)organisatie. In oktober 2025 staat er alvast een eerste congres op de planning, waarbij we hierin stevige stappen willen zetten in functie van het aangepaste beleidsplan. Het nieuwe organogram zal hierbij ook helpen na implementatie.
- We kunnen bij Cultuursmakers nog enige tijd verder werken op basis van de aanbevelingen en beschikbare middelen. We hebben eerder misschien te weinig aangetoond dat subsidies niet onze enige bron van inkomsten zijn: eraanast werken we met inschrijfgelden, lidgelden en private fondsen en kunnen we een aanzienlijk deel van de werking zelf financieren. Cultuursmakers doet die stevige duit met plezier in het zakje. We onderzoeken ook andere pistes. De organisatie is zakelijk gezond. Dit is echter niet genoeg om de werking op termijn duurzaam en participatief te laten bestaan: hiervoor zijn de subsidies broodnodig. Deze centen dienen om net die meest kwetsbare groepen te bereiken, net die dingen te doen waar we geen inkomsten door kunnen realiseren. Zonder deze middelen is er geen sociaal-culturele, duurzame versie van Cultuursmakers mogelijk op termijn.
- Tegelijk geeft het werken onder het sociaal-cultureel werk ook inhoudelijk richting aan de werking. Cultuursmakers heeft deze begeleiding nodig om haar transitie naar sociaal-culturele impact verder vorm te geven. Zonder toekenning van subsidies vrezen we dat deze richting en begeleiding van het decreet SCW weg zullen vallen.

Kortom: de tanker is in beweging en niet meer te stoppen. We vragen dan ook uitdrukkelijk hulp en vertrouwen bij het verder richting geven en engageren ons tot aantoonbare resultaten de komende beleidsperiode. We gaan graag over de vereisten van het aangepaste plan en deze vragen in gesprek met het kabinet.

Onze maatschappelijke betekenis

We gebruiken zingeving, verbondenheid en vreugde als medicijn tegen vereenzaming, verzuim en polarisatie.

Cultuursmakers bestaat al meer dan 100 jaar en is diep verankerd in Vlaanderen en Brussel. Met 124 lokale groepen, 966 actieve vrijwilligers en 72.000 deelnames aan activiteiten in 2024 is het duidelijk dat we een plek hebben in de maatschappij.

Het gaat vaak om mensen die, om uiteenlopende redenen, minder deelnemen aan de samenleving. Wij bieden hen toegang tot cultuur én een plek om opnieuw verbondenheid, zingeving en vreugde te vinden. Zoals deelnemer Linda, het verwoordde:

"Na het overlijden van mijn man gaf Cultuursmakers me opnieuw een doel in het leven. Dankzij Cultuursmakers kan ik weer mooie momenten delen met anderen, en dat geeft me kracht en positiviteit."

Wij zijn geen organisatie van grote gebaren. Wij bouwen met duizenden kleine verhalen aan één groot verhaal. Zonder onze subsidies verdwijnt niet alleen een waardevolle organisatie, maar ook het netwerk en de verbinding die zij creëert. Dit zou betekenen dat een grote groep mensen minder toegang heeft tot cultuur en tot de versterkende kracht die daarvan uitgaat. Zoals ook wij vinden: *"Cultuur is eten en drinken voor de ziel."*

Onze missie en doelen

Cultuursmakers wil maatschappelijke uitdagingen beantwoorden. Het probleem dat wij aanpakken is het tekort aan persoonlijke zingeving en verbondenheid in de samenleving. Ons antwoord: via culturele groepsactiviteiten brengen wij mensen samen, geven wij hen inspiratie en stimuleren wij kritisch burgerschap.

Onze langetermijndoelen:

- **Meer en diversere cultuurparticipatie:** een breder publiek toegang geven tot cultuur.
- **Meer en sterkere sociale cohesie:** verbondenheid versterken in lokale gemeenschappen.
- **Meer kritisch burgerschap:** mensen stimuleren om actief en bewust deel te nemen aan de samenleving.
- **Meer burgerparticipatie:** mensen aanmoedigen om zich in te zetten voor hun gemeenschap.

Onze oproep

Duurzame verandering heeft tijd nodig. Wij willen niet kiezen voor snelle of oppervlakkige oplossingen, maar voor een grondige, gedragen en blijvende transformatie. Het fundament is gelegd. We hebben het plan, de visie en het engagement. Wat wij nu nodig hebben, is het vertrouwen en de middelen om dit werk verder te zetten.

Daarom vragen wij met klem:

- **Behoud onze erkenning als Cultuursmakers**

- **Voorzie een minimumbedrag aan structurele subsidies**, zodat wij onze maatschappelijke opdracht kunnen blijven vervullen.

Cultuursmakers is meer dan een organisatie: het is een beweging van en voor mensen, gedragen door vrijwilligers, gebouwd op verbondenheid en gedreven door de overtuiging dat cultuur levens verandert. Laten we er samen voor zorgen dat deze toegang tot cultuur niet verloren gaat.

Met hoogachting

Kris De Cock, voorzitter Cultuursmakers vzw